

การสื่อสารในวิกฤติอุทกภัย : กรณีศึกษาจังหวัดตรังและจังหวัดสงขลา

ชลิตา ชื่นพาณิชย์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การสื่อสารในวิกฤติอุทกภัย : กรณีศึกษาจังหวัดตรังและจังหวัดสงขลา

COMMUNICATION DURING FLOOD CRISES : A CASE STUDY OF TRANG AND SONGKHLA

ชลิตา ชื่นพานิชชกุล 5236077 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สิรินทร พิบูลภาณุวัชรน์, Ph.D., ดวงพร คำบุญวัฒน์, M.A.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารของเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารของเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอุทกภัยเพื่อวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบการสื่อสารของเครือข่ายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวคิดองค์ประกอบการสื่อสารพื้นฐานของ David K. Berlo เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยและผู้ประสบอุทกภัยโดยเก็บข้อมูลใน 5 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง อำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่าเครือข่ายพบว่าผู้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและหน่วยงานภาคประชาชน รวมถึงผู้ประสบอุทกภัยมีบทบาทเป็นผู้รับสารและผู้ส่งสารขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ปรากฏเนื้อหาสาระ คือ การขอความช่วยเหลือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุทกภัย การให้กำลังใจ ตำแหน่งที่อยู่ของผู้ประสบอุทกภัย สารทุกข์สุกดิบ และ การช่วยเหลือทางการเงินการธนาคาร สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ สื่อบุคคลหรือสื่อกลุ่ม สื่อมวลชน สื่อแบบใหม่ สื่อโทรศัพท์ สื่อวิทยุสื่อสารและสื่อสิ่งพิมพ์ พบปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพการสื่อสาร 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม 2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 3) ปัจจัยด้านสังคม 4) ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ 5) ปัจจัยด้านลักษณะกระบวนการทำงานของกลุ่มผู้ช่วยเหลือ นอกจากนี้พบว่าต้องมีการเตรียมการสื่อสารในภาวะวิกฤติโดยการคัดเลือกผู้นำ และเตรียมพร้อมช่องทางการสื่อสารให้เพียงพอจัดตั้งศูนย์กลางการสื่อสารเพื่อรับข้อมูล การขอความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ : การสื่อสาร / การสื่อสารในวิกฤติ / วิกฤติ / อุทกภัย

COMMUNICATION DURING FLOOD CRISES : A CASE STUDY OF TRANG AND SONGKHLA

CHALITA CHUENPANICHAYAKUL 5236077 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SIRINTORN BHIBULBHANUVAT, Ph.D.,
DUANGPORN KAMNOONWATANA, M.A.

ABSTRACT

This research aims to study the format of Network Communication to help and support flood victims and study the factors influencing the effectiveness of Network Communication to help and support flood victims, in order to search for the most efficient and effective methods, using the basic communication theory of David K. Berlo. The researcher collected the information from the rescuers and the victims from five areas. Amphoe Muang and Amphoe Na-Yong in Trang, as well as Amphoe Muang, Amphoe Hat-Yai, and Amphoe Sadao in Songkhla.

The results of this study reveal the rescuers are from the government sector, private sector, and public agencies. The victims play the Sender and Receiver Role depending on the situation. The messages sent were for seeking help and support, disaster information, cheerful messages and victim 's geographical location. The channels used were common media: news media, telephone calls, and printed media. This research also identified five important factors: 1) Unity Factor 2) Information Technology Factor 3) Social Factor 4) Geological Factor and 5) Work Process of the Rescuer. The last important finding shows that disaster communication is required to select the appropriate leader as well as to prepare the channels of communication, sufficient communication channels to support the aid, and support for the victims of a flood disaster.

KEY WORDS : COMMUNICATION / COMMUNICATION IN CRISES / CRISES /
FLOODED

167 pages